

Veštačko jezero i hidrocentrala Gazivode su od strateškog značaja za opstanak i budućnost srpskog naroda na Kosovu i Metohiji, a zajedno sa Trepčom i trafostanicom Valač, strateški veoma važne i za Srbiju u celini, podseća predsednik opštine Zubin Potok Stevan Vulović uveren da će Srbija uspeti da sačuva i Gazivode i Trepču i Valač kao svoju imovinu.

“Gazivode su naš opstanak, naš razvoj. Bez Gazivoda Kosovo i Metohija ne bi ni postojali. Ako bismo recimo isključili vodu u termoelektranama, one bi ostale bez proizvodnje, to bi kao posledicu imalo prestanak snabdevanja električnom energijom, prestao bi svaki vid proizvodnje, prestalo bi snabdevanje pijaćom vodom preko 700.000 ljudi, ugasile bi se informacione tehnologije, ugasio bi se život na KiM”, objašnjava Vulović, zbog čega su Gazivode važne i Prištini i jedan od glavnih razloga za njihovu borbu da preuzmu kontoprlu nad Severom KiM.

Svi argumenti da je pitanje vlasništva nad hidrosistemom Gazivode kojim upravlja Javno preduzeća za vodosnabdevanje i za proizvodnju i distribuciju električne energije “Ibar” sa sedištem u Zubinom Potoku, nesporno su na srpskoj strani što bi trebalo da bude i presudno u eventualnoj “korekciji granica” ili “razgraničenju” Priština i Beograda, ubeđen je Vulović. Oko 80 odsto površine jezera Gazivode nalazi se u opštini Zubin Potok na severu Kosova sa većinski srpskim stanovništvom, a manjim delom jezero pripada opštini Novi Pazar, naveo je Vulović.

On podseća da je gradnja brane i celog projekta hidrosistema finansirana iz razvojnih sredstava Svetske banke sedamdesetih godina prošlog veka, a da je celokupni kredit u iznosu od nešto više od 900 miliona evra otplatila Republika Srbija i jedan deo Đerdap. “Imao sam prilike da pogledam sve te originalne ugovore koje je potpisao Josip Broz Tito. Učešće KiM je u raseljavanju srpskog stanovništva sa tih prostora, zapravo samo u delu eksproprijacije, koja kada vi vidite koliko je plaćen kvadrat zemlje u odnosu na ono što im je Svetska banka priznala kao kapital, on je nešto oko 70 miliona evra tako da je njihovo učešće u gradnji manje od jedan odsto”, kazao je predsednik opštine.

Dodao je da se preko 95 odsto infrastrukture tog preduzeća nalazi na teritoriji opštine Zubin Potok, kao i da se 100 odsto profita ostvaruje na istoj teritoriji, koja od toga nema nikakve koristi.

“Na godišnjem nivou Gazivode ostvaruju prihode veće od 10 miliona evra, ali mi od toga nemamo baš nikakve koristi, a isključivo ulaže Republika Srbija i lokalna samouprava. Po svim zakonima, Albanci su obavezni makar da plate za vodu, ali oni i to koriste besplatno, zapravo otimaju uz odobrenje međunarodne zajednice”, rekao je Vulović.

Prema njegovim rečima, danas u održavanje Gazivoda ulaže isključivo Republika Srbija i lokalna samouprava, a za četiri i po godine JP “Ibar” koje se ranije moglo, kaže, nazvati

rupom, danas predstavlja jedno od najuglednijih preduzeća u Republici Srbiji, koje poseduje bonitetsku ocenu AA plus i radi se na tome da se dođe do bonitetske ocene AAA, najače ocene na svetu.

Upitan da li bi potpuna kontrola Srbije nad Gazivodama mogla da dovede do novih sukoba između Srba i Albanaca, Vulović je kazao da je Kosovo i Metohija trenutno prostor na kojem se malo toga rešava dogovorom, već se dogovori uglavnom postižu uz pomoć pretnji.

Tako kada, kaže on, Kosovskoj Mitrovici i Zvečanu koje se trenutno snabdevaju vodom iz južnog dela Mitrovice, Albanci isključe vodu, zbog navodno zbog neplaćanja električne energije, iz Gazivoda zaprete da će do 14.00 časova isključiti vodu, pa će 700.000 ljudi južno od Ibra ostati bez vode, na šta Albanci u narednih pola sata puste vodu.

Direktor Javnog preduzeća za vodosnabdevanje i za proizvodnju i distribuciju električne energije "Ibar" Srđan Vulović navodi da ovo preduzeće u kome je trenutno radi 48 zaposlenih, godišnje proizvodi 100 gigavata sati i prema Prištini isporučujemo negde oko 120 miliona kubnih metara vode.

" Sa ovim brojem radnika i ovakvom proizvodnjom, godišnji realni profit može da bude do desetak miliona evra. Sve radi naše preduzeće, mi održavamo, proizvodimo, isporučujemo vodu, a Albanci na jugu sve to naplaćuju i uzimaju naš profit", kazao je Vulović Tanjugu.

On navodi da svu električnu energiju koju proizvedu isporučuju JP Elektro-Kosmet iz Kosovske Mitrovice, što zadovoljava 40 odsto potrebe severnog Kosovau kazao je direktor preduzeća JP Ibar i naveo da .

S obzirom da električnu energiju koju proizvedu nisu u prilici da naplate, finansiraju se tako što imaju dogovor da Elektro- Kosmet da na njihov trošak prebacuju lične dohotke i troškove neophodne za održavanje svih objekata...

Vulović je podsetio je da je gradnja hidrosistema Ibar - Lepenac počela 1972. godine, te da su objekti postrojenja završeni osamdesetih godina, kada je i hidroelektrana počela sa radom.

Kako je naveo, preduzeće je poslovalo i radilo u Prištini do ratnih dešavanja 1999. godine, a od tada se središte i uprava seli u opštinu Zubin Potok, zato što se 90 odsto svih postrojenja kojima gazduje JP Ibar-Lepenac nalazi na teritoriji te opštine.

S obzirom da nije bilo moguće da se kontroliše rad u južnom delu srpske pokrajine, Vlada je odlučila da 2004. godine formira novo javno preduzeće sa nazivom JP "Ibar", koje i danas radi i posluje u opštini Zubin Potok i gazduje sa imovinom preduzeća.

Imovina preduzeća podrazumeva veliko jezero, sa velikom branom Gazivode, malo jezero sa branom Pridvorica, kanal za vodosnabdevanje i sa dve stanice za navodnjavanje.

Veliko jezero je dugačko 24 kilometara, površine je 11 kvadratnih kilometara i zapremine

Za Srbe na KiM Gazivode su pitanje njihovog opstanka: Bez ovog jezera ugasio bi se život

vode od 380 do 420 miliona kubnih metara, a brana Gazivode je i najveća nasuta brana u Evropi, visine 107 metara.

“Mala brana i akumulaciono jezero Pridvorica služi za snabdevanje vodom u dva pravca, od kojih jedan ide u južni deo pokrajine, prema hidroelektrani Obilić i za vodosnabdevanje južnih delova pokrajine i za navodnjavanje”, kazao je Vulović i dodao da je zapremina brane do pola miliona kubnih metara.

Preduzeće gazduje i sa hidroelektranom, instalisane snage 2 puta 17,5 megavata, te da godišnje se proizvede oko 100 gigavata časova električne energije.

Izvor: novosti.rs